

PERMAKULTUR - Skogshagekurs

Fredag 14.6. kl. 18.00 til tirsdag 18.6 kl. 16.00

Kurspris: kr 1900.- Mat: kr. 1000.-

Påmelding til: frederica@gaiaarkitekter.no; M: 91345677. Påmeldingsfrist 16 mai 2013

SKOGSHAGEKURS - FOREST GARDENING

PÅ PERMAKULTUR SENTERET - SLETTA - JAERVEIEN 65 - NESODDEN

Skogshage eller fruktskog, Skogstradgård på svensk, og Forest Garden på engelsk, er et begrep som beskriver et flersjiktet spiselig landskap, med tre, busk og urtesjikt. Vi har vært så heldige å få Esbjørn Wandt, permakultur designer fra Sverige som har etablert skogstradgården på Holma gård i syd Sverige til å komme til oss og holde kurs. For å supplere med norske erfaringer i forskjellige norske klimasoner, samt å gjøre en fordypelse i plantevalg, kommer i tillegg Stephen Barstow som har etablert sin egen fruktskog utenfor Trondheim, og Geir Flatabø med sin hage i Ulvik til å holde foredrag.

Høsten 2010 kjøpte vi - Frederica og Julio stedet Sletta. Stedet ligger på Nesodden en time syd for Oslo, og er på 12 mål, (1,2ha) - med en eksisterende bolig fra 1980, samt et kursrom, drivhus og uthus. Stedet er under utvikling til å bli et senter for Permakultur, som skal demonstrerer størst mulig utnyttelse av lokale kretsløp. Stedet har som mål å være mest mulig selvberget i de viktigste ressursene. Det innebærer å bygge opp flerårige systemer for matproduksjon, gode energikretsløp, lokale vann - og avløpsløsninger - og generelt økt produktivitet. På kurset skal vi bruke stedet som utgangspunkt for en praktisk designøvelse, samt noe praktisk arbeid med etablering av en skogshage.

For hvem: Det er en fordel om deltagerne har gjennomført et 72 timers introduksjonskurs i Permakultur, men ingen forutsetning. Kurset er åpent for alle interesserte.

Litt om kursleiderne:

Esbjørn Wandt er svensk men oppvokst i Tanzania, der han lærte å dyrke. Han er utdannet permakultur designer med diplom i Skogstradgårdsdesign. Han har dessuten utdannelse innen folkeopplysning og utviklingsarbeid, med spesielt fokus på dyrking og miljøspørsmål. Han har sittet i styret for Forbundet for Organisk Biologisk Odling FOBO, og er aktiv i Permakulturforeningen i Sverige, og frøodlarforeningen SESAM. Han har først og fremst vært interessert i å utvikle metoder for å utnytte lokale ressurser, "kompletterande sjalvforsorjning",

for eksempel med kalde veksthus, intensive bed og flerårige grønnsaker. Han er bosatt i det økologiske boligområdet Solbyen ved Lund i Sverige, og var med på å etablere Skogstradgården på Holma gård, Skåne i Sverige. www.skogstradgardensvanner.se. Dette var i sin tid Nordens første skogshageprosjekt, og det er gjennom flere år gjort interessante erfaringer med utforming, plantevalg, drift og vedlikehold mm. Han er involvert i flere ulike permakultur- og agroforestry prosjekter i Skåne, både i byen og på landet.

Geir Flatabø er utdannet lege, med sideutdanning i ernæring og botanikk fra Universitetet i Oslo, og er planteentusiast, med en enorm kunnskap om nyttevekster. Også utdannet soppsakkyndig. Han er bosatt i Ulvik i Hardanger hvor han har bygget opp en nytteveksthage på et småbruk, samt forsøksplanting av nyttevekster i et skogsområde. Han har mye kunnskap og praktisk erfaring med et stort utvalg av nyttevekster. Vi har gjennom mange år brukt ham som en viktig ressursperson for permakulturkurs.

Stephen Barstow er født og oppvokst i Storbritannia og flyttet til Norge etter gjennomført PhD innenfor oseanografi. Mens han var student i Skottland ble han interessert i grønnsaksdyrking og ble etter hvert medlem av Henry Doubleday Research Association (HDRA) som var Storbritannias største økologiske organisasjon. Siden slutten av 80-tallet har hagen på Bergstua i Malvik, Sør-Trøndelag vært hans forsøksfelt og plantebank! Tidlig på 90-tallet begynte han å samle og teste ut spesielt flerårige grønnsaker fra hele verden. Samlingen vokste etter hvert til over 2.000 sorter. I 2002 satte Stephen sammen en salat med 538 plantesorter dyrket i hagen. Siden 2006 har Stephen koordinert Planteklubben for Grønnsaker, Potet og Urter, opprettet av Genressurssenteret og Hageselskapet for aktiv bevaring av de gamle norske (Plantearven) grønnsaker.

Stephen har også gjennomført innsamlingsprosjekter for Genressurssenteret de siste årene (spesielt flerårige grønnsaker som f.eks. gamle matløk, asparges osv.) og han jobber også med en oversikt over spiselighet av de 3.000 plantearter funnet i Norge. Nyttig lenk med flere informasjon og bilder fra hagen:

<http://veggiepatchreimagined.blogspot.com/2010/02/stephens-edimental-oasis-interview.html>

Skogshagekurs på Sletta 14 til 18 juni 2013

Fredag 14 Juni

18.00 Suppe og te

19.00 Introduksjon til Skogshager Esbjørn Wandt

Lørdag 15 Juni

9.00 Skogshage design. Innføring i prinsipper. Intensive og ekstensive systemer. Designprosessen, mål- og konseptformulering. Å arbeide med kart og flyttbare modeller. Esbjørn Wandt

11.00 Pause

11.30 Befaring ute, presentasjon av sted for designøvelse

12.30 Lunsj

14.00 Geir Flatabø - planter i skogshagen

17.00 Pause

18.00 Middag

20.00 Kveldsprogram. Video med Martin Crawford

Søndag 16 juni

9.00 Skogshage design, ulike strategier, teknikker og etableringsprosess. Esbjørn Wandt

11.00 Designøvelse analyser, arbeid med kart.

12.00 Lunsj

13.00 Planter i Skogshagen. Stephen Barstow

17.00 Pause

18.00 Middag

20.00 Kveldsprogram. Oppskrifter med skogshageplanter, Stephen Barstow.

Mandag 17 juni

9.00 Designøvelse, .

11.00 Pause

11.30 Designøvelse, gjennomgang i plenum.

12.30 Lunsj

14.00 Praktisk arbeid ute

16.00 Pause

16.30 Praktisk arbeid ute

18.00 Middag

20.00 Kveldsprogram. Bøker og litteratur

Tirsdag 18 juni

9.00 Vedlikehold av skogshagen. Esbjørn Wandt. .

10.00 Praktisk arbeid ute.

12.30 Lunsj

14.00 Oppsummering, spørsmål og diskusjon. Ressurser, plantekjøp ol.

16.00 Slutt og avreise

Hvem er vi?

Frederica Miller og Julio Perez er utdannet som arkitekter og permakultur designere. De har egen praksis i Gaia-Oslo as som har i snart 30 år jobbet med økologisk bygging og planlegging. Frederica har jobbet i Norge og har spesielt erfaring med småskala hagebruk, boligbygging, design av gårdsbygninger og helhetlig planlegging med vekt på kretsløpsfunksjoner. Julio Perez - er fra Chile og har spesielt erfaring med selvbyggingsteknikker, bruk av leire og gjenbruksmaterialer, etablering av intensive hagebruksteknikker som sirkel bed ol.

Litt praktisk:

Vi har ingen overnatting inne på Sletta for kursdeltagere.

For de som ønsker ordentlig soveplass inne må de bestille overnatting på Bed and Breakfast. Det er en begrenset mulighet for noen å sove i kursrommet på madrasser med sovepose.

Det er uendelig med teltplass på Sletta, og for de som bor i Akershus er det gode kollektivtransport forbindelser. Holdeplass er Rudsborg, busslinje 611 fra Nesoddtangen. Derfra er det 5 minutter å gå.

Kurspris: kr 1900.-

Mat: kr. 1000.- . Maten vil være vegetarisk og inkluderer lunsj, middag, samt te/kaffe og frukt. Vi søker i størst mulig grad å servere økologisk lokalt tilgjengelig mat.

Overnatting:

Bed and Breakfast i nærmiljøet hos Anita Fagertun, Bjerketunveien 63 M: 90540461, anita.fagertun@gmail.com; Kr. 400.- for enkeltrom, kr. 800.- for dobbelrom.

Madrasser i kursrom og telting gratis. Frokost kr. 50.-/dag.

Påmelding til: frederica@gaiaarkitekter.no; M: 91345677.

Påmeldingsfrist 1 juni 2013. Kursavgift gjelder som bindende påmelding, innbetales til kontonummer 1254 05 26077 Frederica Miller. Avmelding før 1 juni refunderes minus kr. 100.- for administrasjon. Etter 1.juni refunderes ikke seminaravgift.